

גישתה
gisha

Gisha - Legal Center for Freedom of Movement
גישתה - מרכז לטעוריה על חופיה לניעה ועזיה
مسلك - مركز للدفاع عن حرية الحركة

למרות המגבלות

אפשרויות התנועה מרצועת עזה ואליה, חרף הגבלות
התנועה שמשיתה ישראל - מדריך שימושי לנהלים

מעודכן לאוקטובר 2019

מבוא

מדינת ישראל מגבילה תנועת אנשים וסחורות דרך שטחה מרצועת עזה ואליה. כל מעבר של אדם או של טובין מותנה בפניה מוקדמת לרשויות הישראליות ובקבלת אישור. באמצעות עשרות רבות של נהלים שולטת ישראל בחופש התנועה של תושבי הרצועה ופוגעת בזכותם לחיי משפחה, לבריאות, לפולחן ועוד. מסמך זה אינו מקיף את כל הנהלים שבאמצעותם ממשטרת ישראל את חיי הפלסטינים, אלא מתמקד בנהלים באמצעותם מגבילה ישראל את נגישותם של תושבי עזה לפרנסה, למסחר, ללימודים אקדמאיים, להתפתחות מקצועית, ולהזדמנויות שונות מחוץ לרצועה. זאת, מתוך תפיסה שישראל חייבת להבטיח קיומן של חברה משגשגת וכלכלה בריאה ברצועת עזה ולא רק מינימום הומניטרי הקיים היום.

לאחר פעילות נמרצת של "גישה" פרסם מתאם פעולות הממשלה בשטחים (מתפ"ש) את נהליו באתר האינטרנט שלו. על אף שניתן לקבל את הרושם שמכלול הנהלים מפורסם בעברית וערבית, יש לשים לב לעובדה שלא כל הנהלים מתורגמים לערבית ולעיתים מפורסמים באתר נהלים לא מעודכנים ולכן מטעים. כך למשל, המסמך המרכזי והחשוב ביותר במדיניות ההיתרים של ישראל "[סטאטוס ההרשאות](#)" מתעדכן כמה פעמים בשנה, אך העדכונים מופיעים במסמך בשפה העברית בלבד, בעוד המסמך המתורגם לערבית, נכון לשנת 2017.

גישה – מרכז לשמירה על הזכות לנוע – הינו ארגון זכויות אדם ישראלי שמטרתו היא הגנה על הזכות לחופש תנועה של פלסטינים, בדגש על פלסטינים תושבי רצועת עזה. מאז שנת 2005 אנחנו מעניקים סיוע משפטי לתושבי רצועת עזה בהגנה על זכותם לחופש תנועה. במסגרת עבודתנו, לעיתים קרובות אנו נוכחים לדעת כי הציבור שעל חייו משפיעים הנהלים, נרתע מלעשות בהם שימוש או שאינו מודע להם כלל. החלטנו בשנת 2015 לשתף את קהלי

היעד: פלסטינים, תושבים זרים, ועיתונאים, במידע, בידע ובניסיון הרבים אשר נצברו במהלך עבודתנו, ולחבר מסמך זה, על מנת לאפשר לתושבי הרצועה, תושבי הגדה, ישראלים וזרים המבקשים לממש את זכותם לחופש תנועה, להתנהל בהצלחה בכוחות עצמם אל מול הרשויות הישראליות.

אין בפרסום הנהלים משום הכרה בלגיטימיות שלהם. ההגבלות המקיפות שישראל מטילה באמצעותם עולות על המידה וכרוכות בהפרה של המשפט הבינלאומי. הכשל המרכזי בנהלים, אם כן, אינו באי-פרסומם, כי אם בעצם קיומם. לפיכך, ארגון גישה עושה גם מאמצים משפטיים ומהלכים ציבוריים כדי לערער על הלגיטימיות של הנהלים, מול גורמי צבא, מול מערכת המשפט הישראלית ומול קובעי מדיניות. עם זאת, כל עוד נאכפים הנהלים על ידי ישראל נותר צורך מעשי להכיר אותם ולו כדי שאנשים רבים יותר יוכלו לממש את זכויותיהם ועל ידי כך להעשיר את חייהם ואת החיים הציבוריים בסביבתם.

יובהר כי המידע המובא במסמך זה הינו נכון ליום פרסומו, למיטב ידיעתם וניסיונם של עובדי גישה. עם זאת, אופן יישום הנהלים על ידי הרשויות הישראליות משתנה לעיתים קרובות. כמו כן, לעיתים דרישות המופיעות בנהלים אינן מיושמות בפועל, ולעיתים דרישות אשר אינן מופיעות בנהלים נדרשות על-ידי הרשויות הישראליות. עוד יובהר כי המילים והשורות המושחרות במסמכי הצבא מופיעות כך במקור. הגרסה הנוכחית היא השלישית במספר והיא מעודכנת נכון ליוני 2019.

ניתן לפנות אלינו לקבלת ייעוץ בערבית, עברית או אנגלית בימים שני עד חמישי, בין השעות 9:30-13:30 בטלפון שמספרו 03-6244120 או בכתובת הדוא"ל: info@gisha.org

תוכן עניינים

<u>מדיניות ישראל</u>	5
<u>מידע כללי בנוגע להגשת בקשות עבור תושבים פלסטינים</u>	6
<u>קבלת היתר לצרכי מסחר</u>	9
<u>קבלת מעמד BMG</u>	11
<u>בקשת יציאה ללימודים אקדמיים בחו"ל</u>	14
<u>בקשת כניסה לישראל לצורך טיפול קונסולרי</u>	16
<u>כנסים, השתלמויות ופגישות עבודה</u>	17
<u>כניסת אזרחים זרים לרצועת עזה</u>	19
<u>כניסת סוחרים ואנשי עסקים ישראלים לרצועה</u>	22
<u>נספחים</u>	24

מדיניות ישראל

מקורה של המדיניות הנוכחית של ישראל ביחס להגבלת תנועת אנשים מרצועת עזה ואליה בהחלטת ממשלת ישראל מספטמבר 2007, לאחר השתלטות חמאס על הרצועה. מגבלות אלו, אשר היו נסתרות במשך שנים מעיני הציבור, קיבלו ביטוי במסמך "מדיניות תנועת אנשים בין מדינת ישראל לרצועת עזה" מיום 5.5.2011 (ר' [נספח 1](#)), המפרט בקווים כללים את הרשאות ואת הקריטריונים ליציאת אנשים מרצועת עזה לישראל ולגדה המערבית, או בכיוון ההפוך. פירוט ספציפי ועדכני של הרשאות אלו ניתן כיום למצוא במסמכי "סטאטוס הרשאות לכניסת פלסטינים לישראל, ליציאתם לחו"ל ולמעברם בין איו"ש לבין רצועת עזה", המתעדכנים מידי פעם על-ידי מתאם הפעולות בשטחים (מתפ"ש) – הממונה על יישום מדיניות ממשלת ישראל בגדה המערבית וברצועת עזה. מסמכים אלו מפרטים את המידע הרלוונטי בכל הנוגע לתנועת אנשים, הן לגבי רצועת עזה והן לגבי הגדה המערבית. בעקבות פעילות גישה, כיום מסמכי "סטאטוס הרשאות" נגישים לציבור ומתפרסמים באתר המתפ"ש באופן תדיר, כמו גם [באתר גישה](#). חשוב לשים לב, שהמסמך בערבית אינו מתעדכן במקביל ולכן יש להסתמך על הגרסה בעברית. בנוסף, מתפרסמים באתר מתפ"ש ובאתר "גישה" גם הנהלים הספציפיים אשר עוסקים בתחומים השונים המפורטים במסמך זה.

למסמך סטאטוס הרשאות, ראה [נספח 2](#). יודגש כי מסמך סטאטוס הרשאות מתעדכן באופן תדיר ועל כן מומלץ להקפיד ולהתעדכן באתר עמותת גישה והמתפ"ש.

מידע כללי בנוגע להגשת בקשות עבור תושבים פלסטינים

כיצד מגישים בקשות?

בקשות של תושבים פלסטינים שמענם רשום ברצועת עזה, או שהם נמצאים בעת הגשת הבקשה ברצועה, יש להגיש דרך משרדי הוועדה האזרחית הפלסטינית ברצועת עזה. ככל שהמבקש לא נמצא בעצמו ברצועה, ניתן להגיש את הבקשה באמצעות קרוב משפחה או חבר. הוועדה האזרחית אמורה להעביר את הבקשה אל מת"ק עזה בצד הישראלי. לאחר קבלת החלטה, תשובה נמסרת חזרה לגורמים הפלסטינים ובאמצעותם למבקש. בקשות של פלסטינים שנמצאים בגדה המערבית וכתובתם רשומה שם יש להגיש במשרדי הקישור הפלסטיניים שמעבירים את הבקשה לאחד מתוך 8 המת"קים הגזרתיים הישראליים, בהתאם לכתובת המגורים של המבקש. בקשות הנוגעות לאזרחים או תושבים ישראלים יש להפנות למשרד ישראלים במת"ק עזה ובקשות הנוגעות לעובדי ארגונים בינלאומיים מוכרים יש להפנות למדור אר"ל במת"ק. במקרה בו הגורמים הישראליים או הפלסטיניים מסרבים לקבל בקשה מסיבה כלשהי, נמליץ לפנות אלינו לקבלת יעוץ.

בשל המנגנון המסובך וריבוי הבקשות, קורה לא אחת שבקשות כלל לא מועברות מהוועדה האזרחית למת"ק הישראלי מסיבות שונות, ולכן מומלץ לבדוק מידי פעם מול הגורמים הרלוונטיים בצד הפלסטיני את סטאטוס הטיפול בבקשה. ניתן לעשות זאת גם באמצעות [אתר האינטרנט](#), אך אנו ממליצים בחום לא להסתפק בכך. על התקדמות הטיפול בבקשות אשר הוגשו בגדה ניתן לברר במשרדי הקישור הפלסטיני או מרכז מידע כללי שהוקם על-ידי המנהל האזרחי בטלפון 074-7642929 בימים ראשון עד חמישי, בין השעות 8:00 עד 17:00.

- את הבקשה יש להגיש בצירוף כל המסמכים הרלוונטיים לפי סוג הבקשה. יש להקפיד על מסמכים עדכניים, ברורים וקריאים. **בקשות רבות אינן מטופלות בשל איכות המסמכים המצורפת להן.** למרבה הצער, הצבא אינו מעדכן את הפונים כי המסמכים שצורפו אינם באיכות מספקת ותחת זאת **דוחה** את הבקשות. ניתן לשלוח מסמכים בשפות ערבית, אנגלית או עברית. עם הגשת הבקשה יש לעמוד על כך כי הבקשה תסווג על פי הסוג המבוקש (לדוגמה: קבלת היתר סוחר, כנסים והשתלמויות וכדומה) ולבקש את מספרה הסידורי.
- על מבקש הבקשה לרשום את יום ההגשה ולשמור אצלו עותק של הבקשה עצמה ושל המסמכים אשר הוגשו.
- בקשות יש להגיש באופן אישי במשרדי הוועדה האזרחית הפלסטינית – בניין אלאנסאר, מול ארמון הנציב בעיר עזה. למידע נוסף בדבר הגשת בקשות ניתן לפנות לנציג הוועדה האזרחית הפלסטינית, אך ניסיוננו מלמד כי עדיף להגיע למקום.
- לפניו בנושאי מסחר יש לפנות לנציג הכלכלה הפלסטיני.
- בקשות של ארגונים בינלאומיים מוכרים וזרים יש להגיש במדור ארב"ל שבמת"ק עזה באמצעות המערכת הממוחשבת באתר האינטרנט של המת"ק בכתובת www.clagaza.org. במקרה של בקשה דחופה או בהיעדר אפשרות להגיש בקשות דרך המערכת הממוחשבת, ניתן לפנות ישירות אל קצין פניות הציבור במת"ק בטלפון 08-6741469 או בכתובת הדוא"ל Kapatz@cogatmtkgaza.gov.il.

כמה זמן לפני מועד היציאה יש להגיש את הבקשה?

נוהל "זמני טיפול בבקשות היתרים לפלסטינים תושבי רצועת עזה" (ר' [נספח 3](#)), קובע את פרק הזמן המקסימלי העומד לרשות המת"ק לטיפול בבקשה, מרגע קבלת הבקשה ועד למתן ההחלטה. פרקי הזמן משתנים בהתאם לסיווג הבקשה, ובכל מקרה נספרים ימי עבודה בלבד (לא נכללים שישי ושבת וימי חג). זמן הטיפול בבקשות להיתרים עבוד השתתפות בפגישות עבודה, כנסים, פגישות בקונסוליות הוא 50 ימים. הטיפול בבקשות להיתרי מסחר, השתלמויות והתמחויות רפואיות וכן, יציאה לחו"ל למטרות לימודים, עבודה וכל מטרה אחרת הוא 70 ימים. המת"ק מתחיל למנות את הימים מרגע שהבקשה מועברת מהצד הפלסטיני כאשר כל המסמכים

הרלבנטיים מצורפים לה. במניין הימים אמור להיערך גם אבחון ביטחוני, אך בנוהל מצוין כי לעיתים יידרשו בדיקות ביטחוניות "מעמיקות" יותר ואז יתכן שמשך הבדיקה יתארך. חשוב לציין כי האמור מבוסס על הנוהל המוזכר לעיל, אך על-פי ניסיוננו, בקשות מתקבלות גם לאחר המועד שצוין בנוהל. כמו כן, במקרים דחופים, כגון פטירה, ביקור חולה סופני וכדומה, ניתן להגיש את הבקשות גם ברגע האחרון.

אנו ממליצים לעשות כל מאמץ להגיש את הבקשות בהקדם ובהתאם למועדים שנקבעו. עם זאת, גם אם פרק הזמן שעומד לרשותכם קצר מהקבוע בנוהל, אל תאמרו נואש ועמדו על העברת הבקשה באמצעות הוועדה האזרחית הפלסטינית לצד הישראלי.

מתי יש לצפות למענה על הבקשה?

מענה לבקשה יכול להגיע בכל עת ועלול גם שלא להגיע כלל. אנו מכירים מקרים בהם התקבלה תשובה חיובית רק ערב תאריך היציאה המבוקש או אף באותו הבוקר. על אף שזוהי התנהלות מקובלת במת"ק, אנו לא ממליצים להמתין עד לרגע האחרון. פנו לוועדה האזרחית הפלסטינית כשבוע לאחר מועד ההגשה, על מנת לוודא שבקשתכם הועברה לצד הישראלי ומטופלת על ידו. אם ההיתר דרוש לכם לתאריך מסוים, אנו ממליצים לפנות פעם נוספת לוועדה בבקשה לקבל תשובה, לכל המאוחר, שבוע לפני המועד.

מהן שעות הפעילות של מעבר ארז?

שעות פעילות מעבר ארז לכניסת פלסטינים לישראל הם בימים א'-ה' בין השעות 07:30 עד 15:30 ובימי ו' בין השעות 07:30 עד 13:00. כניסה לרצועת עזה בימים א'-ה' בין השעות 07:30 עד 19:00 וביום שישי בין השעות 07:30-15:30. המעבר סגור בימי שבת ובחגים, למעט למקרים מצילי חיים. שינוי בשעות הפעילות לקראת החגים היהודים מפורסם לעיתים בדפי הפייסבוק של מתפ"ש [באנגלית](#) או [בערבית](#).

החל מיולי 2017 הטילה ישראל מגבלות על העברת כבודה במעבר ארז. תושבים פלסטיניים לא מורשים לעבור עם מזוודות הנישאות על גלגלים, או שיש להן דפנות קשיחות. בנוסף, אסור להעביר מוצרי חשמל (לרבות מחשבים ומצלמות אך מותר להעביר טלפון נייד), מוצרי טואלטיקה והיגיינה אישית וכן אסורה העברת מוצרי מזון אף לצריכה אישית בעת המעבר.

קבלת היתר לצרכי מסחר

מעבר סוחרים מרצועת עזה לשטח ישראל והגדה המערבית מוסדר בנהלי הצבא הישראלי: "נוהל הנפקת היתרי מסחר, עסקים ועובדי רש"פ בתחום הכלכלה" (ר' [נספח 4](#)), נוהל "הנפקת היתר למטרת מסחר בישראל לתושבי רצועת עזה" (ר' [נספח 5](#)), "נוהל – כניסת סוחרים למסחר בישראל/איו"ש" (ר' [נספח 6](#)) וכן "נוהל הנפקת היתרי מסחר" משנת 2019 (ר' [נספח 7](#)). מכסת הסוחרים המאושרים להיכנס לישראל ולגדה המערבית עומדת כיום על 5,000. ההיתר ניתן לתקופה של עד 6 חודשים במהלכם מתאפשר מעבר חופשי של הסוחר מרצועת עזה לישראל ולגדה ולאחר מכן ניתן לחדש את ההיתר.

תנאי סף

1. גיל ומצב אישי – גיל הסוחרים הפלסטינים הזכאים לקבלת היתר סוחר הוא מעל 25 ועל הסוחר להיות נשוי. סוחרים שאינם עומדים בתנאים אלו יאושרו במקרים חריגים ובכפוף לאבחון ביטחוני פרטני.
2. היקף מסחר – נדרש היקף מסחר מינימלי בסך 20 אלף שקלים כדי לקבל היתר סוחר. ניתן להניח כי ככל שהיקף המסחר עם חברות ישראליות הוא גדול יותר, כך גדלים סיכוייה של הבקשה להיות מאושרת.

הגשת בקשות להיתר מסחר

בקשות יש להגיש באופן אישי במשרדי הוועדה האזרחית הפלסטינית לנציג הכלכלה הפלסטיני – בניין אלנסאר, מול ארמון הנציב בעיר עזה. טלפון: 08-2829647/9, פקס: 08-2829648

על פי הנהלים, לבקשה יש לצרף את המסמכים הבאים:

1. רישום בלשכת המסחר או במשרד הכלכלה הפלסטיני של מבקש ההיתר ושל החברה במסגרתה הוא עובד.
  2. הזמנה מאיש קשר ישראלי (יצוין כי, בפועל ניתן להגיש גם הזמנה מסוחר פלסטיני מהגדה המערבית).
  3. העתק של חשבוניות, קבלות, או עסקאות עתידיות.
  4. בקשה רשמית ממתאם סוחרים בוועדה האזרחית.
- לאחר קבלת ההיתר ראשון, יתכן שלא תידרש הצגה נוספת של כלל המסמכים.

הליך בחינת הבקשה כולל סיווג של המבקש לאחד מתחומי המסחר: מסחר ותעשייה, תחבורה וחקלאות, בדיקה שהסוחר והחברה אכן רשומים במסד הפלסטינים ואבחון ביטחוני (לעיתים יידרש תחקור ביטחוני). לאחר אישור עקרוני של הבקשה יקבע משך ההיתר (לפרק זמן של עד 6 חודשים) והשעות בהן ההיתר תקף. **יש לשים לב** כי הנפקת ההיתר לעיר אילת, כרוכה בבקשה מיוחדת.

במקרים חריגים, ניתן לפנות בבקשה להנפקת היתרים עבור בני משפחה (בני או בנות זוג וילדים). נכון למועד כתיבת מסמך זה, **לא** קיימת מכסת היתרים לבני משפחה של סוחרים.

כניסה ויציאת סוחרים במעבר ארז

על הסוחרים להגיע למעבר מצוידיים בתעודת זהות ובהיתר סוחר בתוקף שהונפק להם על-ידי המת"ק. כניסת הסוחרים הינה דרך המעבר הרגלי ובכפוף לבידוק ביטחוני הכולל בידוק הכבודה. יודגש כי חל איסור על הכנסת סחורה בכמויות מסחריות ללא תיאום מישראל לרצועת עזה. כמו כן, הכנסת דגימות חקלאיות מרצועת עזה לישראל מותנית באישור מראש של מתאם החקלאות.

קבלת מעמד BMG (Business Man Gaza)

מעמד BMG הינו מעמד מיוחד הניתן לאנשי עסקים בכירים בעזה אשר מעניק הקלות תנועה מיוחדות לזכאים לו. היתרים מכוח מעמד זה ניתנים על פי נוהל "הנפקת תיעוד BMG לסוחרים ברצועה" (ר' [נספח 8](#)). מדובר בקבוצה מובחנת של אנשי עסקים, ביניהם בעלי עסקים ומפעלים, אנשי ונשות עסקים בתחומי הייעוץ, פרסום, היי-טק וכדומה, יבואנים וכן תאגידיים ובנקים.

ההקלות הניתנות לבעלי מעמד BMG

1. מתן היתרים לתקופה של עד שנה.
2. ההיתר אינו מוגבל בשעות וכולל לינה.
3. מעבר ברכב ישראלי עם נהג ישראלי במעברים בגדה המערבית.
4. יציאה לחו"ל דרך גשר אלנבי בנוהל אח"מ (הקלה בבידוק הביטחוני והקלה בתהליך הרישום).
5. יציאה לחו"ל דרך נתב"ג במקרים חריגים ובכפוף לאבחון פרטני.
6. אם מוזנת מניעה ביטחונית או משטרתית לבעל מעמד BMG, יתבצע אבחון מידי, תוך 7 ימים לכל המאוחר.
7. אישור להנפקת היתרים עתיים לבני/בנות זוג וילדים בהתאם למסמך ההרשאות. נכון למועד כתיבת מסמך זה, קיימת מכסה של 50 היתרים לבני משפחה כל שבוע. הגיל המינימלי לקבלת היתר נלווה הוא 20 וההיתר ניתן בין השעות 19:00-7:00.

מכסות לקבלת מעמד BMG

המכסה הקיימת למתן מעמד BMG על פי מסמך ההרשאות העדכני עומדת נכון למועד כתיבת מסמך זה על 500.

קריטריונים מצטברים לקבלת המעמד

- גיל מינימלי לקבלת מעמד BMG הוא 25.
- כלל ההיתרים יינתנו בכפוף לאבחון ביטחוני ומשטרתי במידת הצורך.
- **בעלי עסקים או מפעלים** נדרשים להציג ראיות למחזור עסקי שנתי של 5 מיליון ש"ח ולהעביר דו"חות כספיים משלוש השנים האחרונות וכן, אישור משלטונות המס הפלסטיניים. בנוסף, עליהם להעסיק 20 עובדים או יותר, להציג ראיות לקשר עם מעסיק ישראלי ולחברות באיגוד מקצועי. העומדים בתנאים אלו יכולים לקבל 2 היתרי BMG עבור מנהל המפעל ועובד נוסף בדרג ניהולי.
- מבקשים **מענף השירותים** (אנשי ונשות עסקים בתחומי ייעוץ, פרסום, הייטק וכיוצא באלו) נדרשים להציג ראיות למחזור עסקי שנתי של 2 מיליון ש"ח. בנוסף, עליהם להעסיק 5 עובדים או יותר, להציג ראיות לקשר עם מעסיק ישראלי ולחברות באיגוד מקצועי.
- **יבואנים** נדרשים להציג ראיות למחזור עסקי שנתי של 5 מיליון ש"ח. בנוסף, עליהם להעסיק 5 עובדים לפחות, להציג ראיות לקשר עם מעסיק ישראלי ולחברות באיגוד מקצועי.
- **תאגיד, קונצרן, או בנק** נדרשים להציג ראיות למחזור עסקי שנתי של 50 מיליון ש"ח. העומדים בתנאים אלו יכולים לקבל עד 5 היתרים עבור יו"ר הדירקטוריון, מנכ"ל וסמנכ"לים או בכירים אחרים בתאגיד.

בקשות יש להגיש באופן אישי במשרדי הוועדה האזרחית הפלסטינית לנציג הכלכלה הפלסטיני. בנהלים לא מצוין אילו מסמכים בדיוק יש לצרף לבקשה אך מהקריטריונים עולה כי, לכל הפחות, יש לצרף את המסמכים הבאים: אישור על היקף המחזור העסקי השנתי, אישור על מספר המועסקים בחברה, אישור חברות באיגוד מקצועי ומסמכים המלמדים על קשרים עסקיים לישראל או לחו"ל. יצוין כי בפועל ניתן להגיש גם מסמכים המלמדים על קשר עסקי עם סוחר פלסטיני מהגדה המערבית ולעומת זאת, קשרים עסקיים עם סוחרים מחו"ל בלבד אינם מספיקים.

לאחר העברת הבקשה למת"ק עזה היא תבחן על ידי הגורמים המקצועיים ותועבר להתייחסות השב"כ. תשובה תועבר למבקש באמצעות הוועדה האזרחית. בסמכות רמת"ק עזה לאשר בקשות במקרים חריגים אף אם אינן עומדות בקריטריונים.

בקשת יציאה ללימודים אקדמיים בחו"ל

מאז שנת 2000 חסומה בפני סטודנטים מרצועת עזה האפשרות ללמוד באוניברסיטאות בגדה המערבית או בישראל (אם כי אנו מכירים מקרים ספורים שבהם לומדים סטודנטים מעזה בישראל לתארים מתקדמים). אנחנו מקווים לאתגר את המניעה הגורפת הזאת, ומבלי להבטיח הצלחה מראש, מזמינים את מי שמבקשים ללמוד בגדה המערבית לפנות לגישה כדי שנוכל לבחון יחד פעילות משפטית בנושא.

מעבר דרך שטח ישראל לצורך יציאה ללימודים בחו"ל

יציאת סטודנטים מעזה לחו"ל דרך שטח ישראל מותרת כיום בהיתרים פרטניים לתלמידי תואר ראשון ולתארים מתקדמים וכן ללימודי תעודה בתחומים הנדסאות וטכנאות. היציאה לחו"ל היא דרך גשר אלנבי לירדן ומשם למחוז היעד. ההגעה לגשר באמצעות הסעה, המאורגנת על ידי הוועדה האזרחית הפלסטינית ונוסעת ישירות ממעבר ארז לאלנבי. נכון למועד כתיבת מסמך זה יוצאת ההסעה, לכל הפחות, פעמיים בשבוע בימי שלישי וחמישי, אך היו מקרים בהם יצאה הסעה בכל אחד מימות השבוע ולכן מומלץ לתאם עם הוועדה האזרחית מועד אחר.

חשוב מאוד להגיש את הבקשה מוקדם ככל האפשר, בצירוף כל המסמכים הדרושים. על פי נהלי הצבא, תשובה לבקשה לצאת ללימודים תינתן לאחר 70 ימי עבודה, ולכן מומלץ מאוד להיערך מראש על מנת לא להחמיץ את מועד תחילת הלימודים. מניסיוננו, לעיתים, סטודנטים מתקשים להשיג את כל המסמכים הדרושים מראש ולכן אנו ממליצים להגיש את הבקשה גם אם מסמך חסר בה ולפנות לוועדה האזרחית להשלמת המסמכים בהקדם האפשרי. בעת הגשת הבקשה על הסטודנט להדגיש את תאריך היציאה המבוקש.

מסמכים שיש לצרף

1. העתק תעודת זהות ודרכון.
2. מכתב קבלה לתכנית הלימודים ואישור על קבלת מלגה.
3. אשרת כניסה למדינה הרלוונטית.
4. אשרת מעבר בירדן (עדם ממנאעה).

בקשת כניסה לישראל לצורך טיפול קונסולרי

על פי מסמך ההרשאות, מותרת כניסתם של תושבים פלסטינים מרצועת עזה לישראל לצורך טיפול קונסולרי, בתנאי שהטיפול המבוקש איננו זמין ברצועת עזה. לצורך הנפקת האשרה יש לפנות אל השגרירות או הקונסוליה ולבקש זימון לראיון אותו יש לצרף לבקשה להיתר חד-יומי יחד עם כל מסמך רלוונטי אחר.

חשוב להגיש את הבקשות מוקדם ככל האפשר. דרישת הרשויות הינה 50 ימי עבודה טרם המועד המבוקש. מניסיוננו, לעיתים תכופות, לא מתקבל כל מענה לבקשות מסוג זה. לכן אם יש לכם תאריך ייעד בו אתם נדרשים להגיע למדינה אליה אתם מבקשים אשרה, אנו ממליצים ליצור איתנו קשר לא יאוחר משלושה שבועות לפני המועד שנקבע לכם לטיפול קונסולרי.

יציאה לשגרירות האמריקאית בירושלים אפשרית בימי רביעי, אחת לשבועיים, בלבד וזאת באמצעות הסעה ייעודית. ההסעה מלווה על ידי נציג של הוועדה האזרחית הפלסטינית, נוסעת ישירות ממעבר ארז לבניין הקונסוליה וחזרה, ללא עצירות. המוזמנים לקונסוליה אינם מורשים לצאת מהבניין.

- ככל שהמבקש מעוניין לצאת לאחר קבלת האשרה דרך גשר אלנבי לירדן, יש להגיש בקשה לקבלת אשרת מעבר מירדן (עדם ממנאעה). הנפקת אשרה זו אורכת מספר שבועות.
- חשוב לציין כי אישור יציאה מרצועת עזה לצורך ראיון אשרה אינו מבטיח כי יינתן היתר מעבר לצורך יציאה לחו"ל עם קבלת האשרה. בקשה ליציאה לחו"ל יש להגיש בנפרד.

כנסים, השתלמויות ופגישות עבודה

במסמך ההרשאות יש מספר קריטריונים והתייחסות לכניסת תושבים מרצועת עזה לצורך כנסים, השתלמויות ופגישות עבודה בישראל, בגדה המערבית או בחו"ל.

1. השתלמויות רפואיות **בישראל** או **בגדה המערבית**, במיוחד בתחומים שבהם לא ניתן מענה ברצועת עזה.
2. השתתפות בכנס **בישראל** או **בגדה המערבית** של אנשי מקצוע בתחומי חקלאות, רפואה, מים, שפכים, אנרגיה, הייטק, וכלכלה.
3. כנסים ואירועים מיוחדים של הרשות הפלסטינית **בגדה המערבית** (בכפוף לקבלת בקשה מפורטת מנציגי הרשות).
4. כנסים והשתלמויות מקצועיות בתחומי תשתיות וכלכלה מטעם הרשות הפלסטינית, המוקדשים לשיקום רצועת עזה **בישראל** או **בגדה המערבית** (בכפוף להגשת הבקשה על ידי הרשות הפלסטינית).
5. מעבר למטרות לא מוגדרות בין רצועת עזה לגדה המערבית לבעלי תפקידים הקשורים לשיקום הרצועה (פקידי רש"פ וגורמים נוספים בעלי זיקה ישירה לפעילות שיקום המתבצעת בתיאום עם מדינת ישראל בלבד).
6. כנסים "ייחודיים" **בחו"ל** בתחומי רפואה, חקלאות, אנרגיה, מים, שפכים, הייטק, כלכלה, לטובת קידום פרויקטים.
7. השתלמויות **בחו"ל** עבור מורים ואנשי אקדמיה (מרצים).

8. פגישות עבודה ב**ישראל** או **בגדה המערבית** בחברות ומשרדים ממשלתיים בישראל או בגדה של גורמים בכירים בתחום האנרגיה, מים, תקשורת, שפכים, בריאות, איכות הסביבה.
  9. פגישות עבודה ב**ישראל** או **בגדה המערבית** של גורמים בכירים במגזר הכלכלי בתחומי הבנקאות, תיירות, ביטוח, תקשורת והייטק, לצורך פגישות עבודה בתחומים אלו.
  10. פעילות רשמית של נבחרות הספורט הלאומיות והמקומיות ב**ישראל**, **בגדה המערבית** ובחו"ל של שחקני הנבחרות וחברי הוועד האולימפי וההתאחדות לכדורגל הפלסטינית.
- על פי ניסיוננו גם בקשות אשר אינן נופלות בקטגוריות המפורטות לעיל מאושרות לעיתים כאשר מדגישים בעת הגשת הבקשה את חשיבותה, תרומתה לשיקום הפיזי והחברתי של רצועת עזה, השיקום הכלכלי, הפן ההומניטרי העומד בבסיסה והשלכותיה החיוביות של הנסיעה, כפי שיפורט להלן.

מסמכים שיש לצרף

1. העתק תעודת זהות.
2. מכתב הזמנה לכנס, השתלמות, או פגישת עבודה.
3. מכתב המדגיש את חשיבות אישור הבקשה והפן ההומניטרי.
4. כל מסמך אחר אשר יש בו כדי לחזק את הבקשה (למשל, אם הונפקו היתרים דומים בעבר).

דגשים בכתיבת הבקשה

1. ככל שהארגון המזמין גדול יותר ומוכר יותר כך עולה הסיכוי לאישור הבקשה.
2. בכל מקרה, רצוי לצרף מכתב תמיכה והזמנה אשר נכתב על-ידי הנהלת הארגון המזמין. על מכתב זה לכלול פרטים על הארגון, שנת הקמתו וחזונו וכן עליו להיות מודפס על נייר הלוגו של הארגון וחתום הן בחתימה ידנית והן בחותמת הארגון.
3. יש להדגיש בבקשה את הפן ההומניטרי שבבסיסה וכן את הצורך הספציפי של המבקש בהשתתפות בכנס או בהשתלמות תוך שימת דגש על התרומה שתהיה להשתתפותו על חיי המקצועיים וכן על יכולתו לתרום לשיקום רצועת עזה.

ניתן ומומלץ לפנות אלינו לקבלת ייעוץ וסיוע.

כניסת אזרחים זרים לרצועת עזה

מיהו "אזרח זר"

כניסה לרצועת עזה כאזרח זר מיועדת לנושאי אזרחות זרה בלבד, ולא למי שבנוסף על אזרחותם הזרה נושאים גם אזרחות ישראלית או תושבות פלסטינית.

הגשת הבקשה

כניסתם של אזרחים זרים המבקרים בישראל לשטח רצועת עזה מותרת רק לאחר קבלת היתר מיוחד מהמפקד הצבאי. יש לשים לב שעצם הכניסה לישראל אינה מהווה אישור לכניסה לרצועת עזה ואישור כניסה מישראל לרצועת עזה, אינו מבטיח כניסה חלקה לישראל עצמה. מדובר בשתי פרוצדורות שונות בתכלית, אשר נבחנות ומאושרות על-ידי גופים שונים ואינן תלויות זו בזו.

הליך קבלת היתר כניסה לרצועת עזה עבור אזרחים זרים מוסדר על-ידי "נוהל תיאום כניסת זרים לרצועת עזה" (ר' [נספח 9](#)) מחודש יוני 2015. הנוהל מגדיר קטגוריות של זרים היכולים להגיש בקשה לכניסה לרצועת עזה: דיפלומטים, עובדי או"ם, עובדי ארב"ל (ארגונים בינלאומיים) מוכרים, עובדי ארב"ל שאינם מוכרים, זרים המועסקים על-ידי הרש"פ, עיתונאים, זרים בעלי קרבה ראשונה לתושבים פלסטינים מרצועת עזה ואנשי דת. המסלול לבחינת הבקשה משתנה בהתאם לקטגוריה אליה משתייך המבקש. במסגרת מסמך זה נתייחס לקטגוריות הבאות:

1. אזרח זר עובד ארגון בינלאומי מוכר – בקשה שהוגשה דרך מסלול זה היא בעלת הסיכויים הגבוהים ביותר להיות מאושרת, אולם היא מיועדת רק לקבוצה מצומצמת של

עובדי ארגוני סיוע בינלאומיים מוכרים הרשומים במשרד הרווחה הישראלי, הפנים או החוץ. בדיקת "גישה" העלתה כי מזה שנים לא קיים נוהל אשר מסדיר את הליך ההכרה בארגונים בינלאומיים ורישומם. המסמך היחיד בנושא מנוסח בצורת רשימה של דרישות סף, כדי להירשם אצל הרשויות הישראליות (ר' [נספח 10](#)). אי לכך, למיטב ידיעתנו, נכון להיום לא ניתן להירשם כארגון מוכר. **אנו מזמינים אתכם לפנות אלינו לקבלת סיוע ויעוץ.**

בקשות של אזרחים זרים המוגשות בשם ארגונים בינלאומיים מוכרים יש להגיש עד עשרה ימי עבודה לפני מועד הכניסה המבוקש ויש להפנותן למחלקת ארב"ל (ארגונים בינלאומיים) במת"ק (מנהלת התיאום וקישור) הישראלית ברצועת עזה הממוקמת במעבר ארז. על בקשות אלו להיות חתומות על-ידי העומד בראש הארגון או מי שהוסמך מטעמו. דרישת הצבא היא שבקשות אלו יוגשו אך ורק דרך המערכת הממוחשבת באתר האינטרנט של המת"ק בכתובת www.clagaza.org.

במקרה של בקשה דחופה או חוסר אפשרות להגיש בקשות דרך המערכת הממוחשבת, יש להגיש את הבקשה ישירות אל קצין פניות הציבור במת"ק בטלפון 08-6741469 או בכתובת הדוא"ל Kapatz@cogatmtkgaza.gov.il.

למידע נוסף בעניין רישום למערכת הממוחשבת באתר המת"ק ניתן לפנות למדור ארב"ל במת"ק עזה.

2. **אזרח זר נציג ארגון בינלאומי מוכר** – אזרח זר אשר אינו עובד של ארגון בינלאומי מוכר אך הוא מועסק על ידי הארגון בשל מומחיותו (דוגמת רופאים, מהנדסים, טכנאים ייחודיים), ואשר כניסתו לרצועת עזה נדרשת לטובת פעילות הארגון, יכול להגיש בקשה לכניסה לרצועה. בקשה זו צריכה להיות בקשה רשמית ממטה הארגון הבינלאומי המוכר בישראל.

3. **אזרח זר עובד ארגון בינלאומי שאינו מוכר** – עובד ארגון אשר אינו מוכר על-ידי ישראל, כלומר לא נמצא ברשימות המאושרות של הרשויות, יכול להגיש בקשה חריגה אשר תיבחן לאור המדיניות הנוהגת של מדינת ישראל. לבקשות מסוג זה סיכויים גבוהים יותר להיות מאושרות אם כניסת העובד לרצועה נדרשת לצרכים הומניטריים.

בקשה מטעם ארגון בינלאומי שאינו מוכר יש להגיש ישירות אל קצין פניות הציבור במת"ק בטלפון 08-6741469 או בכתובת הדוא"ל Kapatz@cogatmtkgaza.gov.il. יש לצרף אל הבקשה מידע אישי (שם מלא, תאריך לידה, לאום, מיקום נוכחי, כתובת בחו"ל, טלפון נייד בארץ ובחו"ל, מס' דרכון וכתובת דואר אלקטרוני), פרטים על אודות מטרת הכניסה, פרטים על אודות הארגון ומסמכים נלווים (תצלום דרכון, תצלום אשרה ומסמכים רלוונטיים נוספים). במקרה בו רשויות הצבא הישראלי מסרבות לקבל את הבקשה מסיבה כלשהי, נמליץ לפנות אלינו לקבלת יעוץ.

4. עיתונאים – עיתונאים בעלי אזרחות זרה (שאיננה ישראלית או פלסטינית), רשאים לעבור לרצועת עזה וממנה דרך שטח ישראל בהצגת תעודת לע"מ (לשכת העיתונות הממשלתית הישראלית). הפרוצדורה להנפקת תעודת לע"מ מפורטת באתר לשכת העיתונות הממשלתית.

למרות שבנוהל נכתב שהכניסה היא בכפוף לתיאום לע"מ עם הגורמים הרלוונטיים במת"ק עזה, על-פי ניסיוננו, ניתן לפנות לתיאום ישירות לדוברות מתפ"ש. במקרים חריגים ניתן לבקש אישור כניסה לרצועת עזה גם ללא תעודת לע"מ, באישור מטעם דוברת מתפ"ש, גב' שני ששון, בטלפון: 03-6977611, או בפקס: 03-6977674.

כניסת סוחרים ואנשי עסקים ישראלים לרצועה

כניסת סוחרים ואנשי עסקים פלסטינים מחזיקי תעודת זהות ישראלית לרצועת עזה מוסדרת ב"נוהל טיפול בקשות ישראלים ליציאה מישראל לרצועת עזה – משרד ישראלים" מיום 11.2.2019 (ר' [נספח 11](#)). ניתן להגיש בקשה לקבלת היתר יציאה לרצועה באחד משני מקרים:

1. פלסטינים ממזרח ירושלים המבקשים לצאת לרצועה למטרות אזרחיות הומניטריות, כגון פיתוח פרויקטים כלכליים, תשתיות אזרחיות, רפואה ובריאות.
2. פלסטינים מחזיקי תעודת זהות ישראלית המבקשים לצאת לרצועה למטרות מסחר ועסקים.

את הבקשות יש להגיש בכתב למשרד ישראלים במת"ק עזה ולצרף להן:

- צילום ת.ז. של המבקש ושל תושב הרצועה עמו הוא מתעתד להיפגש.
- מכתב המפרט מהי מטרת הביקור בליווי מסמכים המלמדים על מטרה זו.
- אנו ממליצים, לפנות טלפונית למשרד ישראלים לאחר שליחת המסמכים ולקבל אישור על קבלת הבקשה ועל כך שכל המסמכים שצורפו לה הגיעו קריאים וברורים.
- ניתן לערער בכתב על סירוב לבקשה. לציין באופן ברור כי מדובר בערעור על החלטה שהתקבלה תוך ציון התאריך בו התקבלה, לצרף את כלל המסמכים המצויים בידכם (גם כאלו שצורפו לבקשה המקורית) ולפרט את הסיבות בגינן מוגש הערעור.

ההיתר ניתן לתקופה מקסימלית של חודש ימים ובמסגרת מכסה קבועה המשותפת לשני הקריטריונים של 500 אנשים השוהים ברצועה בכל רגע נתון. לא קיימת הגבלת גיל.

פרטי ההתקשרות עם משרד ישראלים במת"ק עזה:

m.israelim@cogatmtkgaza.gov.il ; טלפון: 08-6741470;

פקס: 02-9704703. מענה טלפוני בימים ב' ו-ה' בין השעות 12:00-9:30.

נספחים

- [מדיניות תנועת אנשים בין מדינת ישראל לרצועת עזה](#)

נספח 1 -
- [סטאטוס הרשאות לכניסת פלסטינים לישראל, ליציאתם לחוץ לארץ ולמעברם בין יהודה ושומרון לבין רצועת עזה](#)

נספח 2 -
- [זמני טיפול בבקשות היתרים לפלסטינים תושבי רצועת עזה](#)

נספח 3 -
- [נוהל הנפקת היתרי מסחר, עסקים ועובדי רש"פ בתחום הכלכלה](#)

נספח 4 -
- [הנפקת היתר למטרת מסחר בישראל לתושבי רצועת עזה](#)

נספח 5 -
- [נוהל - כניסת סוחרים למסחר בישראל/איו"ש](#)

נספח 6 -
- [נוהל הנפקת היתרי מסחר 2019](#)

נספח 7 -
- [נוהל הנפקת תיעוד \(BMG\) Business Man Gaza לסוחרים ברצועת עזה](#)

נספח 8 -
- [נוהל תיאום כניסת זרים לרצועת עזה](#)

נספח 9 -
- [מכתב הנחייה לארגונים בינלאומיים המבקשים להירשם במשרד הרווחה](#)

נספח 10 -
- [נוהל טיפול בקשות ישראלים ליציאה מישראל לרצועת עזה - משרד ישראלים](#)

נספח 11 -

הצד הפלסטיני של מעבר ארז, 2019. צילום: אסמאא ח'אלידי

למרות המגבלות

מעודכן לאוקטובר 2019

ג'ישה, רחוב הרכבת 42, תל-אביב. 6777008
טלפון: 03-6244120 | פקס: 03-6244130
gisha.org | info@gisha.org